

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 499/2017-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. augusta 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ] ktorou namieta porušenie svojho základného práva nebyť poslaný na nútené služby podľa čl. 18 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 4 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 28 T 25/2014 z 13. marca 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. mája 2017 elektronickými prostriedkami doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená písomne 25. mája 2017, ktorou namieta porušenie svojho základného práva nebyť poslaný na nútené služby podľa čl. 18 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 4 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy,

základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 28 T 25/2014 z 13. marca 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že „ako advokát bol ustanovený ako obhajca ex offo obvinenému [REDAKOVANÉ], ktorému bol v tom čase nariadený náhradný trest, a to trest odňatia slobody v trvaní 44 dní. Počas výkonu tohto trestu bol trestne stíhaný v prípravnom konaní, preto vznikla potreba ustanoviť obhajcu ex offo. Opatrením 0Tp/504/2013 zo dňa 26. 09. 2013 bol sťažovateľ ustanovený obvinenému [REDAKOVANÉ] ako obhajca. Sťažovateľ uskutočnil nasledovné úkony právnej služby v trestnej veci: 03. 10. 2013: Prevzatie zastupovania, doručenie opatrenia, nahliadnutie do spisu a prvé jednanie s obvineným 04. 10. 2013. Sťažnosť proti uzneseniu ORP-414/1-OVK-ZA-2013 zo dňa 17. 06. 2013 11. 10. 2013. Sťažnosť proti uzneseniu ORP-255/2-OVK-ZA-2013 zo dňa 24. 06. 2013 28. 10. 2013. Oboznámenie sa s výsledkami vyšetrovania (Úkon uskutočnený z dôvodu, že obhajca nemohol až do 21.10.2013 nahliadnuť do spisu pre práceneschopnosť alebo rehabilitáciu vyšetrovateľa) 05. 11. 2013. Odôvodnenie sťažnosti proti uzneseniu ORP-255/2-OVKZA-2013 zo dňa 24. 06. 2013 (Úkon uskutočnený z dôvodu, že obhajca nemohol až do 21. 10. 2013 nahliadnuť do spisu pre práceneschopnosť alebo rehabilitáciu vyšetrovateľa) 06. 11. 2013. Účasť na vyšetrovacom úkone: zmarená nedostavením sa svedkov [úkon právnej služby per analogiam (§ 14 ods. 8) podľa § 14 ods. 1 písm. c) a § 14 ods. 5 písm. b) vyhlášky č. 655/2004 Z. z.]... Návrh na rozhodnutie o odmene a náhradách zo dňa 23. 04. 2014 bol podaný na súd dňa 24. 04. 2014. Až po niekoľkých slušných urgenciách a následnej sťažnosti pre prietahy v konaní adresovanej predsedovi súdu v novembri 2014, vyšší súdny úradník požadoval doklad o vykonaní prvej porady obhajcu s klientom, ktorý obhajca doručil vo forme potvrdenia Ústavu na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody v Žiline. Následne návrh na rozhodnutie o odmene a náhradách bol dňa 09. 11. 2015 zamietnutý. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť. Súd aj napriek viacerým urgenciám zo strany sťažovateľa neriešil túto vec, až sťažovateľ podal sťažnosť pre prietahy v konaní,

v dôsledku a vďaka ktorej súd rozhodol, ale tak, že sťažnosť zamietol. “. Sťažovateľ namieta, že napadnutým uznesením boli porušené jeho označené práva. Porušenie základného práva nebyť poslaný na nútené služby odôvodňuje tým, že „sťažovateľ ako obhajca uskutočnil úkony právnej služby, súd mu nepriznal odmenu, čo je podľa sťažovateľa nútenou službou bez akejkoľvek odmeny“. Porušenie základného práva vlastníť majetok sťažovateľ odôvodňuje tým, že okresný súd mu nepriznal odmenu, a preto nedošlo k zväčšeniu jeho majetku podľa oprávnených očakávaní. Porušenie svojho základného práva podnikat' sťažovateľ vidí v tom, že „ako advokát síce vykonáva slobodné povolanie, ale je samostatne zárobkovo činnou osobou, ktorá vykonáva advokáciu aj za účelom obživy a je to forma podnikania. Tým, že súd nepriznal sťažovateľovi žiadnu odmenu, donútil sťažovateľa poskytovať právne služby vo forme nútenej služby, v dôsledku čoho nemohol sťažovateľ vykonávať túto službu ako podnikanie. “.

Porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ odôvodňuje arbitrárnosťou a nesprávnou interpretáciou na vec sa vzťahujúcich noriem platného práva. Porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov sťažovateľ odôvodňuje v sťažnosti tým, že „si je síce vedomý, že o veci súd rozhodol právoplatne, ale vzhľadom na niekoľkoročné priet'ahy je toho názoru, že je potrebné priznať aj porušenie práva na prejednanie veci bez zbytočných priet'ahov“.

Sťažovateľ je presvedčený o tom, že napadnuté uznesenie okresného súdu porušuje jeho označené práva, preto v závere svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie jeho označených práv napadnutým uznesením okresného súdu, napadnuté uznesenie okresného súdu zruší a sťažovateľovi prizná finančné zadost'učinenie v sume 100 € a náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 18 ods. 1 ústavy a obdobne čl. 4 ods. 2 dohovoru nikoho nemožno poslať na nútené práce alebo nútené služby.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ v sťažnosti vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu predovšetkým namieta, že ním bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že je podľa jeho názoru arbitrárne. Porušenie jeho ostatných práv napadaných touto sťažnosťou argumentačne nadväzuje a je závislé od záveru, či došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, s výnimkou namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ide o uznesenie, ktorým všeobecný súd rozhodol o návrhu sťažovateľa na priznanie odmeny za zastupovanie v trestnej veci.

V nadväznosti na obsah sťažnosti ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že námietky sťažovateľa síce smerujú proti porušeniu princípov spravodlivého súdneho konania, týkajú sa však len jeho časti, a to rozhodovania okresného súdu o trovách právneho zastúpenia, čo má v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci na sťažovateľa nepochybne negatívne dôsledky, avšak tieto nemožno z hľadiska kritérií spravodlivého procesu podľa názoru ústavného súdu dávať na rovnakú úroveň a pripisovať im rovnakú relevanciu ako námietkam proti procesnému postupu vedúcemu k rozhodnutiu vo veci samej, resp. samotnému rozhodnutiu vo veci samej (m. m. IV. ÚS 225/2012, IV. ÚS 311/2012).

Ústavný súd nespochybňuje, že za určitých okolností možno k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dospieť aj v súvislosti s námietkami sťažovateľov smerujúcimi proti právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu o náhrade trov súdneho konania. Vo všeobecnosti však platí, že rozhodnutie o náhrade trov konania nedosahuje spravidla samo osebe intenzitu predstavujúcu možnosť vyslovenia porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek sa môže účastníka konania, respektíve jeho právneho zástupcu citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napadaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu

ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Ústavný súd pripomína, že vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého uznesenia okresného súdu.

Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

Vychádzajúc z mantinelov možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd sa oboznámil s tou časťou odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorá bola pre posúdenie dôvodnosti sťažnosti podstatná. Okresný súd v podstatnom na odôvodnenie svojho uznesenia uviedol:

«Podľa § 553 ods. 2 Tr. por. obhajca, ktorý bol obvinenému ustanovený, má voči štátu nárok na odmenu a náhradu podľa tarify určenej osobitným predpisom, ak zákon neustanovuje inak. Týmto osobitným predpisom je vyhláška Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Podľa § 553 ods. 5 Tr. por., o výške odmeny a náhrady rozhodne na návrh obhajcu alebo zástupcu z radov advokátov, ktorý bol ustanovený poškodenému podľa § 47 ods. 6,

orgán činný v trestnom konaní, ktorého rozhodnutím sa trestné stíhanie právoplatne skončilo; v konaní pred súdom rozhodne predseda senátu prvého stupňa alebo ním poverený vyšší súdny úradník.

Samosudkyňa preskúmaním spisového materiálu zistila, že predmetné uznesenie je vecne správne, zodpovedá objektívne preukázaným nárokom obhajcu vyplývajúcim z vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. (ďalej len vyhlášky), pričom odôvodnenie rozhodnutia učinila vyššia súdna úradníčka zodpovedajúcim spôsobom, a preto samosudkyňa v celom rozsahu v zásade na odôvodnenie napadnutého uznesenia odkazuje a navyše uvádza nasledovné:

V súvislosti s nepriznaním odmeny a režijného paušálu za dané úkony, z dôvodu, že vykonanie týchto úkonov, resp. iniciatívu obhajcu v tomto smere, súd nemal žiadnym spôsobom preukázanú, súd poukazuje na ustanovenie § 189 ods. 1 Tr. por., v zmysle ktorého uznesenie možno napadnúť pre nesprávnosť niektorého jeho výroku, zrejмый rozpor výroku s odôvodnením, alebo porušenie ustanovení o konaní, ktoré uzneseniu predchádzalo, ak toto porušenie mohlo spôsobiť nesprávnosť niektorého výroku uznesenia.

V danom prípade bolo rozhodnutie vyššej súdnej úradníčky o nepriznaní odmeny a režijného paušálu za vyššie uvedení úkon správne, nakoľko podľa názoru súdu úkon prevzatie a príprava obhajoby vrátane prvej porady s klientom v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky zahŕňa zákonite aj štúdium spisu, opierajúc sa o vyššie uvádzané stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR z 30. mája 2011, ako aj na rozhodovaciu prax, pre ukážku podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Tost 11/2013 z 30. apríla 2013 „zmyslom právneho úkonu prevzatia a prípravy zastúpenia alebo obhajoby vrátane prvej porady s klientom je poskytnúť obhajcovi možnosť oboznámiť sa s vecou v záujme toho, aby pokiaľ ide o trestné konanie, mohol v jeho ďalšom priebehu dôsledne uplatniť právo obvineného, a to predpokladá vykonanie úkonov (napr. porada s klientom, štúdium spisu a pod.) smerujúcich k oboznámeniu sa s okolnosťami, ktoré sú v konkrétnom prípade predmetom obhajoby. Za úkon právnej pomoci v zmysle § 14 ods. 1 písm. a/ nemožno považovať len prevzatie opatrenia o ustanovení obhajcu vydaného predsedom senátu podľa § 40 ods. 1 TP bez vykonania ďalších úkonov s cieľom vytvoriť reálne predpoklady na zabezpečenie práv obvineného v rámci nutnej obhajoby.

V zmysle jazykového výkladu je absolútne nesporné, že sa jedná o vykonanie viacerých úkonov, teda nie len prevzatie opatrenia a porada s klientom ako čiastkové úkony prevzatia a prípravy obhajoby, avšak s poukazom na vyššie uvedený rozsudok NS SR, súd má za to, že v rámci úkonu právnej služby prevzatie a príprava obhajoby vrátane prvej porady s klientom sa predpokladá aj štúdium spisu, čo preukazuje rozhodovacia prax viacerých súdov, ako Okresného súdu Žilina, tak aj pre ďalšiu ukážku rozhodnutie Okresného súdu Piešťany zo dňa 18. októbra 2012, sp. zn. 1 T/2/2012 „odmena za úkon právnej služby - prevzatie a príprava obhajoby vrátane prvej porady s klientom v zmysle § 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. zahŕňa aj štúdium spisu ako neoddeliteľnú súčasť prípravy obhajoby.“

Obhajca v odôvodnení sťažnosti uvádza, že nie je pravdivé tvrdenie uvedené v uznesení, že neodstránil nedostatok ani po výzve súdu, pretože ho súd vyzýval na predloženie potvrdenia z ústavu na výkon väzby. Súd však má za preukázané, že vo výzve vyššej súdnej úradníčky táto vyzývala obhajcu na predloženie dokladu preukazujúceho vykonanie prvej porady s obvineným [REDAKOVANÉ] na č. l. 253 (okrem výzvy na doplnenie preukázania uskutočnených ďalších úkonov právnej služby), nie tak ako uvádza obhajca v sťažnosti, že ho vyzývala na predloženie potvrdenia z ÚVV Žilina.

V závere k tomuto bodu sťažnosti súd konštatuje, že napriek pocitu obhajcu, že súd od neho požaduje predloženie potvrdení napriek tomu, že Trestný poriadok mu takúto povinnosť neukladá a rovnako mu takúto povinnosť neukladá ani vyhláška, súd musí postupovať v zmysle konštantnej judikatúry, resp. je povinný riadiť sa právnym názorom súdu vyššieho stupňa, a teda neodmysliteľne aj stanoviskami trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu, a preto vyššia súdna úradníčka správne v odôvodnení poukázala na stanovisko trestnoprávneho kolégia NS SR Tpj 90/2010 ako aj pri odôvodnení nepriznania odmeny za právny úkon prevzatia a prípravy obhajoby vrátane prvej porady s klientom, kde uviedla na priblíženie uznesenie NS SR sp. zn. 3To/36/1992 uverejnené v Zbierke rozhodnutí z roku 1994 pod č. 59.

Súd v ďalšom poznamenáva, že keďže nebolo možné priznať odmenu za tento úkon právnej služby, potom nebolo možné priznať ani režijný paušál, resp. ďalšie na tento úkon nadväzujúce náhrady.

V ďalšom bode sťažnosti obhajcu tento považuje za šikanózne nepriznanie odmeny za úkon právnej služby sťažnosť proti „Sťažnosť proti uzneseniu ORP-414/1-OVK-ZA-2013 zo dňa 17. 06. 2013“, „Sťažnosť proti uzneseniu ORP-255/2-OVK-ZA-2013 zo dňa 24. 06. 2013“ a „Odôvodnenie sťažnosti proti uzneseniu ORP-255/2-OVK-ZA-2013 zo dňa 24. 06. 2013“ (voči uzneseniu o vznesení obvinenia, pozn. samosudkyne). V tomto smere samosudkyňa rovnako rozhodnutie vyššej súdnej úradníčky o nepriznaní odmeny a režijného paušálu za vyššie uvedené úkony správne. Tvrdenie obhajcu, že nemal odkiaľ vedieť, že obvinený si uznesenie o vznesení obvinenia už prevzal a v ďalšom popisuje, že vyšetrovateľa nemohol zastihnúť, nakoľko tento odišiel na liečenie a podľa jeho názoru si mal dať vyšetrovateľ námahu s tým, aby pripísom oboznámil obhajcu s tou skutočnosťou, že obvinený ██████████ si uznesenie o vznesení obvinenia už prevzal, a v danom prípade by teda sťažnosť voči uzneseniu nepodával, súd sa v tomto smere nestotožňuje s názorom obhajcu. V tejto súvislosti súd uvádza, že obhajca takéto skutočnosti mohol so svojim klientom prejednať pri prvej porade, pričom zo spisu je zrejmé, že obhajca prevzal uznesenie o vznesení obvinenia dňa 04. 10. 2013 a v rovnaký deň 04. 10. 2013 vykonal poradu s obvineným v Ústave na výkon väzby Žilina, kedy mu obvinený túto skutočnosť mohol oznámiť, pričom nie je na mieste názor obhajcu, že je chybou vyšetrovateľa, že túto skutočnosť mu neuviedol do sprievodného listu. Samosudkyňa sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uznesenia vyššej súdnej úradníčky týkajúceho sa tohto bodu a rovnako naň odkazuje.

Čo sa týka bodu sťažnosti obhajcu ohľadom nepriznania odmeny za „účasť na vyšetrovacom úkone: zmarené nedostavením sa svedkov“, v tomto smere samosudkyňa navyše uvádza znenie § 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky, v zmysle ktorého patrí obhajcovi odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny za účasť pri vyšetrovacích úkonoch, pri oboznámení sa s výsledkami vyšetrovania, vyhľadávania alebo za konanie pred súdom alebo iným orgánom, pri konaní o dohode o vine a treste, pri konaní o zmieri, a to za každé začaté dve hodiny bez ohľadu na počet týchto za sebou nadväzujúcich úkonov vykonaných počas dvoch hodín. V tejto súvislosti z jazykového výkladu ustanovenia je nesporné, že takýto vyšetrovací úkon musí začať. V danom prípade je zrejmé, že tento úkon sa ani nekonal, a to z dôvodu nedostavenia sa svedkov. Preto podľa názoru súdu obhajcovi za účasť na takomto úkone odmena nepatrí, nakoľko sa ani nekonal. Vyššia súdna

úradníčka v ďalšom navyše uviedla, že obhajca pri mailovej komunikácii dňa 05. 11. 2013 s vyšetrovateľom už mal vedomosť, že jeho ustanovenie bolo opatrením Okresného súdu Žilina zrušené. V danom prípade obhajca nemôže používať analógiu § 22 ods. 5 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii, podľa ktorého ustanovenia je advokát povinný do 15 od doručenia oznámenia klientovi o odstúpení od zmluvy o poskytovaní právnych služieb v zastupovanej veci vykonať všetky neodkladné úkony, ak klient neurobí iné opatrenia, nakoľko ustanovenie obhajcu súdom je špecifické oproti zastupovaniu klienta na základe zmluvy o poskytovaní právnych služieb. Podľa názoru súdu v prípade zrušenia ustanovenia obhajcu zaniká obhajcovo ustanovenie týmto zrušením, a to najmä v prípade ak u obvineného pominuli dôvody nutnej obhajoby, pričom nie je potrebné používať analógiu § 22 ods. 5 zákona o advokácii tak, ako to v sťažnosti uvádza [REDAKOVANÉ].»

Predmetné rozhodnutie okresného súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov vo svetle rozhodujúcich skutočností, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je v tomto smere dostatočne odôvodnené, okresný súd zrozumiteľne odôvodnil úvahy, ktoré zvolil pri rozhodovaní o námietkach sťažovateľa, pričom právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne. Okresný súd podľa názoru ústavného súdu ústavne

akceptovateľným spôsobom reagoval na všetky jeho relevantné námietky. Uznesenie okresného súdu je primerane odôvodnené, pričom ho nemožno považovať za svojvoľné či arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Takéto pochybenie v ústavnoprávnom zmysle však ústavný súd v napadnutom uznesení okresného súdu nezistil. Nesúhlas sťažovateľa s obsahom uznesenia okresného súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené nedomnieva, že by napadnuté uznesenie okresného súdu bolo možné kvalifikovať ako nezlučiteľné s označeným článkom ústavy a označeným článkom dohovoru, teda že by zo strany orgánov súdnej moci nebola sťažovateľovi ústavne konformným spôsobom poskytnutá súdna ochrana podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, respektíve že by napadnutým uznesením okresného súdu bolo porušené jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to vo svojej sťažnosti namietal, preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Obdobný záver možno formulovať aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a základného práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy, porušenie ktorých sťažovateľ namieta sekundárne, v spojení alebo v nadväznosti na namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je zjavné, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu týchto označených práv. Ústavný súd preto aj v tejto časti odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vo vzťahu k námietke porušenia základného práva nebyť poslaný na nútené práce alebo služby podľa čl. 18 ods. 1 ústavy a obdobného práva podľa čl. 4 ods. 2 dohovoru ústavný súd konštatuje, že nezistil relevantnú súvislosť medzi namietaným porušením uvedeného základného práva sťažovateľa podľa ústavy a práva podľa dohovoru na jednej

strane a napadnutým uznesením okresného súdu na strane druhej. V tejto súvislosti podľa názoru ústavného súdu v okolnostiach posudzovanej veci ani nemožno hovoriť o nútenej práci, respektíve službe, a to z viacerých dôvodov. Advokát ako obhajca nebol nútený prevziať svoje ustanovenie pod hrozbou trestu, preto nemožno hovoriť o nútenej práci či službe. Poskytnutie právnych služieb obhajcu v danom prípade ani nebolo a priori bezodplatné, ale bolo závislé od preukázania splnenia podmienok na priznanie nároku za zastupovanie v trestnej veci. Pokiaľ si advokát svoju povinnosť nesplnil a v dôsledku porušenia svojich povinností mu všeobecný súd jeho návrh na priznanie odmeny zamietol, nemožno to považovať za nútenú službu bez akejkoľvek odmeny tak, ako sa to snaží mylne interpretovať sťažovateľ.

Európsky súd pre ľudské práva už v obdobnej veci odmietol sťažnosť belgického advokáta, ktorý namietal, že povinnosť zastupovať nemajetných obžalovaných bez náhrady za prácu a vzniknuté výdavky predstavuje porušenie čl. 4 ods. 2 dohovoru (prípád Van der Muselle proti Belgicku, séria A, 1983, č. 70).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že okresný súd v rámci rozhodovania o návrhu na priznanie odmeny napadnutým uznesením ani nemohol zasiahnuť do podstaty a zmyslu základného práva podľa čl. 18 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 4 ods. 2 dohovoru, len aplikoval ústavne konformným spôsobom príslušné ustanovenia procesného predpisu, preto bolo potrebné aj túto časť sťažnosti sťažovateľa odmietnuť v rámci jej predbežného prerokovania podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ústavný súd v kontexte toho, že právna neistota sťažovateľa bola odstránená ešte pred podaním sťažnosti (napadnuté uznesenie nadobudlo právoplatnosť 13. marca 2017, pozn.), poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej v prípadoch namietaného porušenia označeného práva (obdobne IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 41/07, II. ÚS 46/07, I. ÚS 96/07, II. ÚS 214/08, III. ÚS 207/2011) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne to platí aj vo vzťahu k právu podľa čl. 6 ods. dohovoru) len vtedy,

ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo, alebo porušenie v tom čase ešte trvalo. Táto skutočnosť podľa názoru ústavného súdu zakladá zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ako dôvod na jej odmietnutie v rámci predbežného prerokovania.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. augusta 2017